

Απόφαση οικ. 25057/2008
Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης
για την ομαλή προσαρμογή και κοινωνική ένταξη
των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα
στην ελληνική επικράτεια: Πρόγραμμα «Εστία»
 (Δημοσιεύεται στο ΦΕΚ Β' αρ. 2363/20 Νοεμβρίου 2008)

ΑΠΟΦΑΣΗ

Αριθμ. οικ. 25057/2008 (1)

Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης για την ομαλή προσαρμογή και κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην ελληνική επικράτεια: Πρόγραμμα «Εστία»

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ - ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ -

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ -

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ -

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ -

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ -

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

Τις διατάξεις:

1. Των άρθρων 1 και 2 του ν. 3536/2007 (ΦΕΚ 42/τ. Α' /23.2.2007) «Ειδικές ρυθμίσεις θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής και λοιπών ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης», όπως ισχύει,
2. Των άρθρων 3 και 66 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212/τ. Α' /23.8.2005) «Για την είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια», όπως ισχύει,
3. Του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα [π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98)],
4. Της υπ' αριθμ. ΔΙΔΚ/Φ.1/2/25873/3.10.2007 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών, για την ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εσωτερικών, Αθανάσιο Νάκο (ΦΕΚ 1950 Β),
5. Της υπ' αριθμ. 42362/Υ252 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών» (ΦΕΚ 1948/Β' /3.10.2007),
6. Του π.δ/τος 295/19.9.2001 (ΦΕΚ Α' 206) «Συμπλήρωση και τροποποίηση του π.δ/τος 49/1998 για τον Οργανισμό του ΥΠΕΣΣΔΔΑ» περί των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης (Τμήμα Κοινωνικής Ένταξης), καθώς και των π.δ/των 60 - 66/19.3.2002 (ΦΕΚ Α' 52) και των π.δ/των 67 - 72/19.3.2002 (ΦΕΚ Α' 53), περί των αρμοδιοτήτων των Διευθύνσεων Αστικής Κατάστασης, Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών (Τμήματα Κοινωνικής Ένταξης), όπως ισχύουν,
7. Του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, ΦΕΚ 114 Α' /8.6.2006) και του π.δ. 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α' /2.2.1996) περί των αρμοδιοτήτων των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων,
8. Της υπ' αριθμ. 16928/17.8.2007 (ΦΕΚ 1638 Α') κοινή υπουργική απόφαση «Πιστοποίηση της γνώσης της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού υπηκόων τρίτων χωρών, προκειμένου να αποκτήσουν το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με την υπ' αριθμ. 999 κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ 353 Β' /4.3.2008),

9. Του π.δ/τος 205/19.9.2007 (ΦΕΚ 231 Α') «Συγχώνευση Υπουργείων», περί της συγχώνευσης των Υπουργείων Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δημόσιας Τάξης, στο Υπουργείο Εσωτερικών,
10. Του π.δ/τος 234/5.12.2007 (ΦΕΚ 272 Α') «Σύσταση Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης στο Υπουργείο Εσωτερικών»,
11. Τις ανάγκες: α) για αξιοποίηση της καταγραφής των υφιστάμενων θεσμών, δομών και υπηρεσιών στο σύνολο του δημόσιου τομέα σχετικά με την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική κοινωνία, β) για ανάληψη νέων δράσεων που θα αντιμετωπίσουν τα μελλοντικά προβλήματα που θα ανακύψουν, γ) για αξιοποίηση της ευρωπαϊκής εμπειρίας και πρακτικής στον τομέα αυτό, δ) για περιορισμό της ανισότητας στην πρόσβαση των των υπηκόων τρίτων χωρών σε αγαθά και υπηρεσίες σε όλους τους τομείς της οικονομικού - κοινωνικού - πολιτιστικής ζωής, ήτοι στους τομείς της πληροφόρησης και εξυπηρέτησης, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγείας και στέγασης, του πολιτισμού, της σφραγιστικής μεταχείρισης και μέριμνας για τους αποφυλακίζομενους.
12. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού για την εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δράσης «Εστία», το ύψος της οποίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί ακριβώς, και η οποία θα καλυφθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 της παρούσης, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης «ΕΣΤΙΑ»

Σκοπός - Πεδίο εφαρμογής

1. Για την ομαλή προσαρμογή και κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην ελληνική επικράτεια εφαρμόζεται Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης (Ο.Π.Δ.), υπό τον διακριτό τίτλο, Πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ».
2. Ο σκοπός του Ολοκληρωμένου Προγράμματος είναι να καθοριστούν οι προτεραιότητες της εθνικής πολιτικής και να αναληφθούν νέα μέτρα και δράσεις ένταξης που θα ανταποκρίνονται στις τάσεις και τις προοπτικές του μέλλοντος, στο πλαίσιο συγκεκριμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων. Για την επίτευξη του στόχου αυτού αξιοποιήθηκαν: α) η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης ανά τομέα ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική κοινωνία και η ανάδειξη αφενός των δράσεων που έχουν αναληφθεί και των αποτελεσμάτων τους, αφετέρου των περιοχών διαρθρωτικών παρεμβάσεων, και β) η αποτύπωση των κυριότερων δράσεων κοινωνικής ένταξης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
3. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Δράσης η κοινωνική ένταξη εκλαμβάνεται ως ένα οργανωμένο σύνολο δραστηριοτήτων μεταξύ κράτους, αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, τοπικής αυτοδιοίκησης, ιδιωτικού τομέα και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των μεταναστών, νεοεισερχόμενων και ήδη εγκατεστημένων πρώτης και δεύτερης γενιάς, προσφύγων και ατόμων υπό καθεστώς προστασίας και των αντιπροσώπων τους, καθώς και όλων των αξιόπιστων φορέων που δραστηριοποιούνται

στο χώρο, ανεξάρτητων αρχών και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

4. Στόχος των ανωτέρω δραστηριοτήτων είναι αφενός οι υπήκοοι τρίτων χωρών να καταστούν ικανοί να λειτουργούν ανεξάρτητα από οποιαδήποτε παρέμβαση του κράτους, αναλογικά ισότιμα με τους ημεδαπούς και ευρωπαίους πολίτες της χώρας μας, εφοδιασμένοι με όλα τα εχέγγρα για πλήρη κατανόηση των θεμελιωδών κανόνων και αξιών της κοινωνίας μας που τους υποδέχεται, αφετέρου να βοηθηθούν οι χώρες προέλευσης τους, στο πλαίσιο της σύνδεσης που επιχειρείται μεταξύ κοινωνικής ένταξης και ανάπτυξης των χωρών αυτών.

5. Για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου, αναβαθμίζονται ήδη υφιστάμενες δομές και υπηρεσίες, και δημιουργούνται νέες, ενώ θεσπίζονται και νέα δικαιώματα στο πλαίσιο μέτρων και δράσεων που αφορούν στη χωρίς διακρίσεις πρόσβαση των υπηκόων τρίτων χωρών στην πληροφόρηση και εξυπηρέτηση, στην απασχόληση, στην εκπαίδευση, στην υγεία, στη στέγαση, στον πολιτισμό και στη σωφρονιστική μεταχείριση και μέριμνα για τους αποφυλακισμένους.

6. Για την προώθηση και εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 - 5 του άρθρου αυτού, το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης «ΕΣΤΙΑ» διαρθρώνεται σε υποπρογράμματα ανά τομέα ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική κοινωνία (εφεξής επιχειρησιακά προγράμματα), τα οποία αφορούν σε συγκεκριμένους άξονες και μέτρα πολιτικής.

7. Οι δράσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο των ανωτέρω αξόνων και μέτρων πολιτικής υλοποιούνται τόσο σε εθνικό, κεντρικό και περιφερειακό, όσο και σε τοπικό επίπεδο, νομαρχιακό ή σε επίπεδο Δήμων και Κοινοτήτων, καθώς και όπου είναι δυνατόν, στις χώρες προέλευσης των υπηκόων τρίτων χωρών. Μπορούν δε να επιφέρουν νέες θεσμικές παρεμβάσεις που αφορούν διοικητικές δομές, δικαιώματα και υπηρεσίες ή και να αποτελέσουν συμπληρωματικές δράσεις προκειμένου να αξιοποιηθούν αποτελέσματα προηγούμενων εθνικών ή κοινοτικών πρωτοβουλιών.

8. Για την επιτυχή υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δράσης, αλλά και για τον προσδιορισμό δεικτών ποσοτικής και ποιοτικής αποτίμησης των ενταξιακών δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο τους, αξιοποιείται κάθε τεχνική βοήθεια και ιδίως η εκπόνηση μελετών, ερευνών και η διενέργεια σφυγμομετρήσεων, από πανεπιστήμια, ινστιτούτα, νομικά πρόσωπα και γενικά φορείς που δύνανται να παράσχουν τη βοήθεια αυτή.

9. Στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των άρθρων 3 έως 8 της παρούσας κοινής υπουργικής απόφασης και των μέτρων που προβλέπονται σε αυτά, και προκειμένου να ενεργοποιηθούν οι υπήκοοι τρίτων χωρών και να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή τους σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας που διαβιών, υποστηρίζονται και δράσεις διαπολιτισμικής μεσολάβησης και εθελοντικής προσφοράς εργασίας.

Άρθρο 2

Γενικές αρχές του Προγράμματος

1. Το ΟΠΔ διέπεται από την αρχή της καθολικότητας, του συντονισμού και της συνεργασίας όλων των αρμοδίων Υπουργείων.

2. Στο πλαίσιο του καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για συμπερίληψη της κοινωνικής ένταξης σε όλες τις δημόσιες πολιτικές που αφορούν στους τομείς της πληροφόρησης και της εξυπηρέτησης, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγείας και της στέγασης, του πολιτισμού και της σωφρονιστικής μεταχείρισης και μέριμνας (αρχή της ίσης διαχείρισης).

3. Προς τούτο ενισχύεται η συνεργασία και ο διάλο-

γος μεταξύ όλων των φορέων που εμπλέκονται στη διαδικασία της ένταξης, καθώς και η σύναψη προγραμματικών συμφωνιών, η υπογραφή μνημονίων δεοντολογίας, η κύρωση πρωτοκόλλων και μνημονίων πρακτικής, η συγκρότηση δικτύων ανταλλαγής πληροφοριών και πρακτικών.

4. Η ευθύνη για την εφαρμογή της αρχής της ίσης διαχείρισης ανήκει στην Διυπουργική Επιτροπή του άρθρου 3, παρ. 1 του ν. 3386/2005, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3536/2007, καθώς και στην Ειδική Επιτροπή που την επικουρεί στο έργο της. Σχετική αναφορά για την πορεία εφαρμογής της αρχής αυτής συμπεριλαμβάνεται στην ειδική Έκθεση που υποβάλλεται στη Βουλή των Ελλήνων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.6 του άρθρου 9 της παρούσας κοινής υπουργικής απόφασης.

Άρθρο 3

1ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Άξονας Προτεραιότητας:

Πληροφόρηση - Εξυπηρέτηση

1. Με γνώμονα την ανάγκη για αναλογικά ισότιμη συμμετοχή των υπηκόων τρίτων χωρών στους τομείς της πληροφόρησης και της εξυπηρέτησης, λαμβάνονται μέτρα που αφορούν ιδίως:

α. στην υποδοχή υπηκόων τρίτων χωρών,

β. στη διαπροσωπική, τηλεφωνική, έντυπη και ηλεκτρονική πληροφόρηση και εξυπηρέτηση των υπηκόων τρίτων χωρών,

γ. στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης,

δ. στην ενίσχυση των σχέσεων με τις χώρες προέλευσης,

ε. στην επιμόρφωση και εκπαίδευση συναλλασσόμενων με υπηκόους τρίτων χωρών ή απασχολούμενων με θέματα που τους αφορούν,

στ. στην καταγραφή, τήρηση, επεξεργασία, παρακολούθηση και αξιοποίηση στατιστικών στοιχείων υπηκόων τρίτων χωρών.

2. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ανωτέρω μέτρων, αφορούν ιδίως αντίστοιχα σε:

α. υπηρεσίες υποδοχής νεοεισερχομένων στους κύριους σταθμούς εισόδου της χώρας και στις περιοχές υψηλής συγκέντρωσης υπηκόων τρίτων χωρών και παροχή σε αυτούς γενικών πληροφοριών,

β. i) υπηρεσίες εξυπηρέτησης υπηκόων τρίτων χωρών στα ήδη διαμορφωμένα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών στους ΟΤΑ, στα Γραφεία Εξυπηρέτησης Πολιτών των Υπουργείων, των οργανισμών και φορέων που εποπτεύουν, στις Περιφέρειες, καθώς και στις ελληνικές διπλωματικές υπηρεσίες στο εξωτερικό, ii) αναβάθμιση υφιστάμενων τηλεφωνικών γραμμών πληροφόρησης, iii) έκδοση εντύπων και μεταφράσεων, iv) δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας πληροφόρησης και διαλόγου, με δυνατότητα διασύνδεσης όλων των συναρμόδιων φορέων,

γ. διοργάνωση εκδηλώσεων, ημερίδων, συνεδρίων και διαλέξεων, αλλά και πρόβλεψη ειδικών στηλών στον Τύπο και ειδικού χρόνου στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα,

δ. υπογραφή συμφωνιών φιλίας και ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειριών και καλών πρακτικών με τις χώρες προέλευσης, καθώς και αδελφοποιήσεις με τις χώρες αυτές,

ε. γενικά και εστιασμένα σεμινάρια δημοσίων λειτουργιών,

στ. i) αναβάθμιση και διασύνδεση μεταξύ των υφιστάμενων βάσεων δεδομένων και των μητρώων των υπηκόων τρίτων χωρών, ii) σύσταση νέων βάσεων δεδομένων και μητρώων.

3. Ως κύριος φορέας υλοποίησης του ανωτέρω επιχειρησιακού προγράμματος ορίζεται το ΥΠΕΣ, σε συνεργα-

σία με τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς ως προς την μέγιστη δυνατή εξειδίκευση των δράσεων που μπορούν να αναληφθούν σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 4

2ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Άξονας Προτεραιότητας:

Πρώθηση στην απασχόληση

1. Με γνώμονα την ανάγκη για αναλογικά ισότιμη συμμετοχή των υπηκόων τρίτων χωρών στον τομέα της απασχόλησης, λαμβάνονται μέτρα και υλοποιούνται δράσεις που αφορούν αφενός στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για ανεύρεση και διατήρηση της θέσης των υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας, αφετέρου στην δημιουργία προστιθέμενης αξίας για την οικονομία της χώρας μας.

2. Τα μέτρα που λαμβάνονται αφορούν ιδίως:

- α. στην εθνική αγορά εργασίας,
- β. στην διευκόλυνση των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση και ιδιαίτερα των ευαίσθητων υποομάδων τους,
- γ. στην ανάδειξη της επιχειρηματικότητας των υπηκόων τρίτων χωρών και ιδιαίτερα των ευαίσθητων υποομάδων τους.

3. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ανωτέρω μέτρων αφορούν ιδίως αντίστοιχα σε:

- α. προγραμματισμό της εισόδου υπηκόων τρίτων χωρών, στην υιοθέτηση της ποσόστωσης σε ορισμένους επαγγελματικούς κλάδους και στην υποστήριξη της εισόδου ατόμων υψηλών προσόντων και δεξιοτήτων,
- β. i) αξιολόγηση και επαναπροσδιορισμό των υφιστάμενων προγραμμάτων κατάρτισης και παροχής επαγγελματικής εκπαίδευσης, μόρφωσης και επιμόρφωσης στους υπηκόους τρίτων χωρών, κυρίως σε επαγγέλματα που ασκούνται εμπειρικά, ii) νέα προγράμματα εστιασμένα σε ειδικές ομάδες μεταναστών, αλλά και προγράμματα εξειδίκευσης μέσα στον ίδιο τον επαγγελματικό τους χώρο, iii) λειτουργία νέων δομών για την ανάδειξη δεξιοτήτων και εμπειριών, και iv) διαπίστευση και πιστοποίηση της μάθησης και της εμπειρίας,
- γ. i) υποστήριξη μεγάλων επενδύσεων υπηκόων τρίτων χωρών, νεανικών επιχειρηματικών δράσεων και δράσεων γυναικών μεταναστριών, επενδύσεων που βοηθούν τους ήδη εγκατεστημένους να αναπτυχθούν περαιτέρω σε καινοτόμες δράσεις, ii) ένταξη των επιχειρήσεων των υπηκόων τρίτων χωρών στα προγράμματα ανταγωνιστικότητας, iii) μέριμνα για εξασφάλιση συνταξιοδοτικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων, και iv) ανάπτυξη τομέων βάσεων μητρώων και ειδικών μητρώων.

4. Ως κύριοι φορείς υλοποίησης του ανωτέρω επιχειρησιακού προγράμματος ορίζονται τα Υπουργεία α) Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, β) Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και γ) Ανάπτυξης, σε συνεργασία με τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς, ως προς την μέγιστη δυνατή εξειδίκευση των δράσεων που μπορούν να αναληφθούν σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 5

3ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Άξονας Προτεραιότητας: Εκπαίδευση

1. Με γνώμονα την ανάγκη για αναλογικά ισότιμη συμμετοχή των υπηκόων τρίτων χωρών στον τομέα της παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης, λαμβάνονται μέτρα και υλοποιούνται δράσεις που αφορούν στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την προσαρμογή τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και

μέτρα και δράσεις που αφορούν αφενός στη μετατροπή της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε πολιτισμική γέφυρα μεταξύ κοινωνίας και υπηκόων τρίτων χωρών, αφετέρου στην ενθάρρυνση της ποικιλομορφίας στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας.

2. Τα μέτρα που λαμβάνονται αφορούν ιδίως:

- α. στην ενισχυτική διδασκαλία για την εκπαίδευση των ανηλίκων υπηκόων τρίτων χωρών,
  - β. στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε ενήλικες υπηκόους τρίτων χωρών,
  - γ. στην ανάπτυξη του διαπολιτισμικού προσανατολισμού στις δομές εκπαίδευσης.
3. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ανωτέρω μέτρων αφορούν ιδίως αντίστοιχα σε:
- α. i) αξιολόγηση και αναδιοργάνωση των υφιστάμενων φροντιστηριακών τμημάτων και τάξεων υποδοχής, ii) βελτίωση και τροποποίηση υπάρχοντος εκπαιδευτικού υλικού, iii) έκδοση νέου εκπαιδευτικού υλικού, iv) χρήση καινοτόμων εποπτικών μέσων μάθησης, v) εμπλουτισμό βιβλιοθηκών με βιβλία από τις χώρες προέλευσης των μαθητών, είτε μεταφρασμένα στην ελληνική, vi) καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας και παιδαγωγικής προσέγγισης,
  - β. i) αξιολόγηση και αναδιοργάνωση των τμημάτων μάθησης της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης και των λοιπών εκπαιδευτικών παρεμβατικών προγραμμάτων σε εξειδικευμένους τομείς, ii) δημιουργία ανάλογων τμημάτων στις χώρες καταγωγής, iii) βελτίωση των δομών παροχής βασικής εκπαίδευσης, αλλά και των εκπαιδευτικών δομών πολλαπλών ευκαιριών, v) ανάληψη εξατομικευμένων δράσεων για διευκόλυνση της διδασχής της ελληνικής γλώσσας σε ομάδες υπηκόων τρίτων χωρών με ιδιαίτερα προβλήματα, και v) πρόβλεψη για κατατακτήρια τμήματα προσδιορισμού του επιπέδου γνώσης της ελληνικής,
  - γ. i) αξιολόγηση και αναδιοργάνωση των τμημάτων διδασχής στοιχείων ελληνικής ιστορίας, ελληνικού πολιτισμού και αστικού προσανατολισμού γενικά, ii) δημιουργία ανάλογων τμημάτων στις χώρες καταγωγής, iii) παροχή διευκολύνσεων για την διδασχή των γλωσσών προέλευσης των υπηκόων τρίτων χωρών και στοιχείων της ιστορίας και του πολιτισμού τους, iv) απλούστευση δικαιολογητικών και διαδικασιών συμμετοχής μεταναστών στη μάθηση, και v) ενίσχυση του αριθμού και επιμόρφωση των διδασκόντων της ελληνικής ως ξένης γλώσσας.

4. Τα προβλεπόμενα στα εδάφια β και γ της παραγράφου 3 εφαρμόζονται και σε συνάρτηση με τις σχετικές διατάξεις της Κ.Υ.Α. 16928/2007, για την «Πιστοποίηση της γνώσης της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού υπηκόων τρίτων χωρών, προκειμένου να αποκτήσουν το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

5. Ως κύριος φορέας υλοποίησης του ανωτέρω επιχειρησιακού προγράμματος ορίζεται το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σε συνεργασία με τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς, ως προς την μέγιστη δυνατή εξειδίκευση των δράσεων που μπορούν να αναληφθούν σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 6

4ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Άξονας Προτεραιότητας: Υγεία και Στέγαση

1. Με γνώμονα την ανάγκη για αναλογικά ισότιμη συμμετοχή των υπηκόων τρίτων χωρών στους τομείς της παροχής υπηρεσιών υγείας και στέγασης, λαμβάνονται μέτρα και υλοποιούνται δράσεις που αφορούν αφενός

στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την διευκόλυνση της πρόσβασης και της χρήσης των υπηρεσιών αυτών από τους υπηκόους τρίτων χωρών, αφετέρου στην εγκαθίδρυση των συνηθών που ανταποκρίνονται σε ιδιότυπες και πολιτισμικά καθορισμένες συμπεριφορές στα θέματα αυτά.

2. Τα μέτρα που λαμβάνονται αφορούν ιδίως:

- α. στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη,
  - β. στην κοινωνική φροντίδα και προληπτική ιατρική,
  - γ. στην παροχή βοήθειας σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών,
  - δ. στην αποτροπή φαινομένων γκετοποίησης,
  - ε. στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής των υπηκόων τρίτων χωρών.
3. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ανωτέρω μέτρων αφορούν ιδίως αντίστοιχα σε:
- α. χορήγηση δωρεάν νοσηλείας και φαρμάκων, όπως και σε παροχή κοινωνικής προστασίας,
  - β. i) δημιουργία ειδικών κινητών ιατρικών κέντρων επιδημιολογίας και λοιμώξεων σε συνοριακές γραμμές και σε σταθμούς εισόδου υπηκόων τρίτων χωρών, ii) δημιουργία κινητών πολυιατρικών μονάδων υγιεινής και εξέτασης, σε περιοχές υψηλής συγκέντρωσης μεταναστών, iii) έκτακτη υγειονομική τους περίθαλψη σε χώρους προσωρινής υποδοχής, φιλοξενίας και διαμονής, και iv) παροχή κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών για θέματα υγείας,
  - γ. Χορήγηση οικονομικών και άλλων βοηθημάτων αποκατάστασης,
  - δ. Πρόβλεψη στεγαστικών εγγυήσεων σε ιδιοκτήτες ακινήτων και επιδοτήσεων σε μισθωτές υπηκόους τρίτων χωρών,
  - ε. ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου διαμονής μεγάλου αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών και σε δημιουργία χώρων συνέντευξης και αλληλεπίδρασης με ημεδαπούς.
5. Ως κύριος φορέας υλοποίησης του ανωτέρω επιχειρησιακού προγράμματος ορίζεται το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σε συνεργασία με τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς, ως προς την μέγιστη δυνατή εξειδίκευση των δράσεων που μπορούν να αναληφθούν σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 7

5ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Άξονας Προτεραιότητας: Πολιτισμός

1. Με γνώμονα την ανάγκη για αναλογικά ισότιμη συμμετοχή των υπηκόων τρίτων χωρών στον τομέα της παροχής υπηρεσιών πολιτισμού, λαμβάνονται μέτρα και υλοποιούνται δράσεις που αφορούν αφενός στην πολιτιστική και πολιτισμική στήριξη των υπηκόων τρίτων χωρών, αφετέρου στην ενδυνάμωση της αλληλεπίδρασης των πολιτισμών των χωρών προέλευσης με τον ελληνικό πολιτισμό και της αρμονικής συνύπαρξης των υπηκόων τρίτων χωρών με την κοινωνία υποδοχής. Τα μέτρα που λαμβάνονται αφορούν ιδίως:
  - α. στην ιδιαίτερη κουλτούρα, ιστορία και παράδοση των χωρών προέλευσης των υπηκόων τρίτων χωρών,
  - β. στην επαφή και αλληλεπίδραση του ελληνικού πολιτισμού με τους πολιτισμούς των χωρών προέλευσης των υπηκόων τρίτων χωρών.
  - γ. στην ενδυνάμωση του αισθήματος του «ανήκειν» των υπηκόων τρίτων χωρών. και της αρμονικής συμβίωσης τους στο ίδιο κοινωνικό χώρο με τους ημεδαπούς.
2. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ανωτέρω μέτρων αφορούν ιδίως αντίστοιχα:
  - α. στην προβολή ιστορικών και λοιπών ιδιαίτερων πολιτιστικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών και καλλι-

τεχνικών ενδιαφερόντων των υπηκόων τρίτων χωρών, β. στην ανάδειξη της πολυπολιτισμικότητας της ελληνικής κοινωνίας,

γ. στην ανάληψη δράσεων στους τομείς του πολιτισμού, του αθλητισμού, της ψυχαγωγίας και της διαχείρισης ελεύθερου χρόνου.

5. Ως κύριος φορέας υλοποίησης του ανωτέρω επιχειρησιακού προγράμματος ορίζεται το Υπουργείο Πολιτισμού, σε συνεργασία με τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς, ως προς την μέγιστη δυνατή εξειδίκευση των δράσεων που μπορούν να αναληφθούν σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 8

6ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Άξονας Προτεραιότητας: Σωφρονιστική

μεταχείριση και Μέριμνα για τους

Αποφυλακιζόμενους

1. Με γνώμονα την ανάγκη για πρόληψη της εγκληματικότητας, λαμβάνονται μέτρα και υλοποιούνται δράσεις που αφορούν στον τομέα αφενός της παροχής υπηρεσιών σωφρονιστικής μεταχείρισης, αφετέρου της μέριμνας για τους αποφυλακιζόμενους.
2. Τα μέτρα που λαμβάνονται αφορούν ιδίως:
  - α. στην ψυχολογική και κοινωνική στήριξη για φυλακισμένους υπηκόους τρίτων χωρών,
  - β. στην μετασωφρονιστική μέριμνα.
3. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ανωτέρω μέτρων αφορούν ιδίως αντίστοιχα σε:
  - α. i) επέκταση, ενδυνάμωση και ενίσχυση του έργου φιλοξενίας και προστασίας ανηλίκων παραβατών υπηκόων τρίτων χωρών, ii) εμπλουτισμό των υφιστάμενων βιβλιοθηκών των Ειδικών Καταστημάτων Κράτησης Νέων, iii) ενίσχυση και εξατομικευση των διαφόρων προγραμμάτων στα Ειδικά Καταστήματα Κράτησης Νέων, iv) ενίσχυση και επέκταση υφιστάμενων θεσμών παροχής ευκαιριών επανένταξης, και v) αναβάθμιση και βελτίωση υποδομών επαγγελματικής κατάρτισης των παραγωγικών εργαστηρίων των καταστημάτων κράτησης και πιστοποίηση της κατάρτισης αυτής,
  - β. συμβουλευτική υποστήριξη αποφυλακισμένων υπηκόων τρίτων χωρών.
4. Ως κύριοι φορείς υλοποίησης του ανωτέρω επιχειρησιακού προγράμματος ορίζονται τα Υπουργεία Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, σε συνεργασία με τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς, ως προς την μέγιστη δυνατή εξειδίκευση των δράσεων που μπορούν να αναληφθούν σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 9

Διαδικασία, Φορείς και Χρόνος εφαρμογής του Προγράμματος «ΕΣΤΙΑ»

1. Αρμόδια για τον συντονισμό κατά την εκπόνηση και την εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δράσης είναι, όπως ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3386/2005, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3536/2007, η Διυπουργική Επιτροπή της παρ. 1, η οποία επικουρείται στο έργο της από την Ειδική Επιτροπή της παρ. 3 του ίδιου άρθρου του νόμου αυτού.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ.4 του άρθρου 3 του ν. 3386/2005, στην ανωτέρω Ειδική Επιτροπή, υποβάλλονται όλες οι προτάσεις για ανάληψη δράσεων στο πλαίσιο των γενικών αρχών του άρθρου 2 και των μέτρων που περιγράφονται στα άρθρα 3 – 8 της παρούσας κοινής υπουργικής απόφασης. Η Επιτροπή αυτή με βάση τις προτάσεις, προετοιμάζει τα θέματα που θα εξεταστούν από τη Διυπουργική Επιτροπή και

εισηγείται για την δυνατότητα χρηματοδότησης τους, τηρουμένων των κανόνων της ασφάλειας και της διαφάνειας στη διαχείριση των δημοσίων πόρων. Οι προτεινόμενες δράσεις εγκρίνονται για χρηματοδότηση με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής.

3. Ως κριτήρια έγκρισης της χρηματοδότησης από την Διυπουργική Επιτροπή (επιλέξιμες δράσεις) θεωρούνται ιδίως:

– Η συμβολή των δράσεων στην επίτευξη των βασικών αρχών των αξόνων προτεραιότητας και των μέτρων των επιχειρησιακών προγραμμάτων, όπως περιγράφονται στις παρ. 1 και 2 των άρθρων 3–8 της παρούσας κοινής υπουργικής απόφασης.

– Η φύση και το είδος των δράσεων, η σκοπιμότητα, η πληρότητα, η ωριμότητα, η σαφήνεια και η συμβατότητα τους με τους άξονες προτεραιότητας και τα μέτρα των επιχειρησιακών προγραμμάτων, όπως περιγράφονται στις παρ. 1 και 2 των άρθρων 3–8 της παρούσας κοινής υπουργικής απόφασης.

– Η συμπληρωματικότητα τους με δράσεις που έχουν υλοποιηθεί, υλοποιούνται ή πρόκειται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο άλλων εθνικών ή Κοινοτικών προγραμμάτων.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ.4 του άρθρου 3 του ν. 3386/2005, η ανωτέρω Ειδική Επιτροπή επικουρεί την Διυπουργική Επιτροπή και κατά την παρακολούθηση και τον έλεγχο της αποτελεσματικής και ορθής εκτέλεσης των δράσεων που έχουν εγκριθεί, καθώς και κατά την αξιολόγηση της εφαρμογής τους. Προς τούτο συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης, τη Διεύθυνση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Διεθνών Οργανισμών και τη Διεύθυνση Οικονομικού του Υπουργείου Εσωτερικών, με τις κατά λόγο αρμοδιότητας υπεύθυνες Υπηρεσίες των συναρμοδίων Υπουργείων, τις Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης, Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών και τις οικείες υπηρεσίες των Ο.Τ.Α., στα γεωγραφικά όρια των οποίων πραγματοποιούνται οι εγκεκριμένες δράσεις.

5. Κατά τον έλεγχο και την αξιολόγηση των υλοποιούμενων δράσεων εξετάζονται ιδίως:

– Αν με την υλοποίηση των δράσεων ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια της παρ. 3 του άρθρου αυτού,

– Αν υπήρξαν δυσχέρειες και πως αντιμετωπίστηκαν στην πορεία υλοποίησης τους, καθώς και

– Αν η διαχείριση των πόρων υπήρξε ορθολογική και διαφανής.

6. Σχετική έκθεση για την πορεία υλοποίησης του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δράσης καταρτίζεται και υποβάλλεται κάθε δύο έτη στην Βουλή των Ελλήνων.

7. Τελικοί δικαιούχοι των δράσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο των άρθρων 3 – 8 της παρούσας κοινής υπουργικής απόφασης μπορεί να είναι Υπουργεία και εποπτευόμενα από αυτά φορείς, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), Περιφέρειες, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), ανεξάρτητοι εθνικοί φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις εθελοντικού χαρακτήρα, κοινότητες υπηκόων τρίτων χωρών και γενικά εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, εργοδοτικοί φορείς και ενώσεις εργαζομένων, συνδικαλιστικές οργανώσεις, η Εκκλησία της Ελλάδος, οργανισμοί, ινστιτούτα, κέντρα ερευνών, καθώς και πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι. Όσοι από τους ανωτέρω φορείς δεν έχουν έδρα την Ελλάδα, μόνο ως εταίροι σε συναφείς δράσεις ελληνικών φορέων μπορούν να θεωρηθούν δικαιούχοι και να χρηματοδοτηθούν.

8. Η εκάστοτε αξιολόγηση και αναθεώρηση του Ο.Π.Δ. γίνεται με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής.

Άρθρο 10

Πηγές Χρηματοδότησης Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δράσης «ΕΣΤΙΑ»

Πηγές χρηματοδότησης του Προγράμματος «ΕΣΤΙΑ» μπορεί, εφόσον καλύπτονται οι αναγκαίες προϋποθέσεις, να αποτελούν:

α. Ο τακτικός προϋπολογισμός.

β. Το Εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

γ. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης και άλλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Ταμεία.

δ. Η συγχρηματοδότηση από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την περίπτωση κατά την οποία δράσεις της παρούσας απόφασης εντάσσονται σε κοινοτικά προγράμματα ή χρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Ταμεία (ΕΣΠΑ), όπου εφαρμόζονται οι διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας και οι κανόνες του εφαρμοζόμενου στο πρόγραμμα Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

ε. Η χρηματοδότηση από άλλες πηγές, όπως του ιδιωτικού τομέα, των Ν.Π.Ι.Δ., της Εκκλησίας, από κληροδοτήματα, δωρεές, χορηγίες.

Άρθρο 11

Λοιπές Ρυθμίσεις

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από την δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 12 Νοεμβρίου 2008

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Π. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΧΡ. ΦΩΛΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Ε. ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
Φ. ΠΑΛΛΗ - ΠΕΤΡΑΛΙΑ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Σ. ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Α. ΚΟΝΤΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Μ. ΛΙΑΠΗΣ